

Meghalt Csamangó István

Hetvennyolc éves korában 1950-től 1957-ig — nyugdíj-elhunyt Csamangó István ba vonulásaig — a Homok-éltárs, a Szocialista Hazáért érdemrend tulajdonosa, aki 1928. óta volt tagja a pártnak. A felszabadulás előtt kubikosként kapcsolódott be a munkásmozgalomba, hosszú ideig a földmunkások helyi szakszervezetének volt vezetőségi tagja,

MSZMP Szeged városi Bizottsága

Elhunyt Schwarcz Lipótné

Hetvenkilenc éves korában elhunyt Schwarcz Lipótné elvtársnő, a Szocialista Hazáért érdemrend tulajdonosa, aki 1921-től volt a párt tagja. A felszabadulás előtt a szegedi Munkás színpadnak és a városi nőbizottságnak volt vezetőségi tagja. 1945. után az MNDSZ rókusai bizottságának titkára, majd 1951-től 1953-ig a kézmű-

számgár párttitkára. Nyugdíjba vonulása után a körzeti pártszervezetben fejtett ki aktív társadalmi tevékenységet.

MSZMP Szeged városi Bizottsága

Konferencia a nyelv- oktatásról

„Az országismeret szerepe az idegen nyelvek oktatásában” címmel rendezte meg országos konferenciáját a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat idegennyelvű oktatási tanácsa. A TIT budapesti természetstudományos stúdiójában kedden megtartott előtanácskozáson Tegledi Zsigmond professzor, a TIT idegennyelvű oktatási tanácsának elnöke köszöntötte a résztvevőket.

A csütörtöki tartó konferencián négy nyelvi szekcióban (orosz, német, angol és olasz-francia-spanyol), az országismereti tananyagok, beszéd-szituációk, fordítás-technikai problémákról is szólesz.

Kiállítási napló

Szobrok, festmények, grafikák

VARGA IMRE SZOBOR-KIÁLLÍTÁSA szombaton nyílt meg a Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály utcai képtárában. A kortárs magyar szobrászművészet tan legjelentősebb egyéniségének szegedi kiállításán több mint tíz esztendő alkotói termésének legjava sorakozik. Olyan korszakos műveket láthatunk a tárlaton, mint az 1965-ös keltezésű Prometheus, a „Hősi emlékmű 1944” több változata, az A la recherche sorozat, a Radnóti-szobor, vagy a Szántás című relief. Bemutatja szegedi tárlatán azoknak a köztéri szobroknak kisplasztikai változatait, melyek az elmúlt években kerültek Budapest, Mohács, Szombathely, Békéscsaba, Salgótarján köztereire. Döbbenetes a kettőtört ívek közé állított idős Károlyi Mihály alakja; a békéscsabai Kulich Gyula-emlékmű kisplasztikai változata, az értelmes pusztulásból új életet serkentő halál mementója; Lenin szobra, a köztünk élő, a velünk gondolkodó, a bennünket tanító nagy filozófus alakja, vagy a Karóval jöttél hangulatát idéző József Attila szoborarcmás és sorolhatnánk a szobrok sokaságát.

Varga Imre egyetlen témája az ember. Az ember, aki a múltból is eleven élő példát, eszmét, gondolatot sugall a manak, aki gondolkodni tanít és készítet. Ha megidézt szobrok alakjaira gondolunk, szinte fölsejlenek a művészettörténetnek azon egyéniségei, akik számára máig példát és leckét jelentenek. Ilyen szándékú idéző Chagall, Manet-t, Bosch-t, Csontváryt, Czobelt, Derkovitsot, Kondor Bélát.

Varga Imre gyakran teremt figurális köré környezetet, Csontváryt ágyba helyezi, Lenin lépcsőről jön közhöz, Radnóti való kockakövekben állva gerendának támaszkodik, Károlyi Mihály fölé mintegy állandóan mozgó, változó, élő kép kerete emelkedik a kettőtört románív, Derkovits nyitott ablak négyszögében áll, Kulich Gyula alakja egy ágasbogas fa törzsének kergéből kel életre, Kondor Béla éppen

nyíló ajtók mögül lép közeink. Ezzel a módszerrel Varga Imre nemcsak megmintázott alakjainak ad meghatározó környezetet, de a szemlélő számára is érthető, segítő koordinátákat rajzol. Mert — mint Varga Imre vallja — a szobor, a nézőben, a szemlélő érzéseiben, gondolataiban születik meg igazán. Ő jeleket készít, szoborjeleket, s e szoborjel egyaránt lehet pontosan mintázott, felismerhető portré, eredeti világháborús kiűntetés, kő darab, régi kredenc márványlapja vagy drótokból hajlított szék.

Varga Imre nemzeti kultúránk kiemelkedő művésze. Nemcsak azért, mert a magyar történelem és művészet alakjait mintázza, sokkal inkább azért, mert a magyar hagyományokból táplálkozva érthető s mégis korszerű nyelven szól történelmünkéről és napjainkról. Kiállításának katalógusában így ír: „... Bennünk támadt értett léte a világ. Új ismereteink csillagfényénél is csak önmagunkba kell tekintenünk. Ismerjük meg magunkat és megismertük világunkat. Teljesíthetetlenül nagy program.” Varga Imre művészi pályája, alkotásainak sora, szobrainak a nézőben megszületett új és új élete bizonyítja, hogy Varga Imre ismeri önmagát, tehát ismeri a világot s programját kiemelkedően váltja valóra.

MARTIN MÁRTA ÖNÁLLÓ ESTJE, a Keserű nekihózáskodás című József Attila-összeállítás a színészi alkathoz igazodó, szigorú, pontos és nagyszerűen megoldott pódiumműfaj példája. A Sajtóház Művészklubjának hétfői összejövetelén mutatott be a Szegedi Nemzeti Színház művésznője első önálló estjének műsorát, József Attilát idézte verseinek, leveleinek, vallomásainak tükreibe. Azt a József Attilát, aki áhította a megértést, az emberi melegséget, a szeretetet, de nem éreztette meg szerettetés rafinált mesterfogásait.

Martin Márta előadójátéka legjelentősebb erénye a tiszta, pontos értelmezés. Nem szavalta a verseket, nem „előadta” a prózai részeket, hanem elmondta, értelmezve-elemelve bemutatta, reprodukálta József Attila gondolatait, érzéseit. Természetesen, sajátos orgánnumát jól idomítva a mondanóhoz és rugalmasan alkalmazkodva a körülményekhez nemcsak kellemes és szép estét szerzett a Művészklub közönségének, hanem új, eddig jórészt ismeretlen oldalról mutatta be a költőt, József Attila portréjához új vonásokkal járult hozzá, s figyelemre méltó is: jobban vigyázzuk, óvjuk művészeinket, nemzeti kultúránk kimagasló alakjait, akik szintén áhítják a szeretet, a közönség megértését!

STHÉLIK JÁNOS FEST-MÉNYEIT a Sajtóház Művészklubjának falait díszítik hétfő óta. A szem ünnepe ez a kiállítás, hiszen a fiatal szegedi festőművész vállalta a szépséget, a tisztaságot, az emberi melegség, öröm és szomorúság ábrázolását. A

szegedi tanárképző főiskola elvégzése után ez, a Sajtóházbeli kiállítás harmadik önálló tárlata. A pályakezdet első éveinek öncélúnak tetsző technikai bravúrai, illusztratív témái mindinkább letisztultak, mindinkább lényegre törőek.

Témáit három forrás táplálja: az alföldi táj, az ember és annak tárgyai. Tájképeit a gyermekkor világa, az alföldi falvak, tanyák környezete és a Tisza-parti hangulatok határozzák meg elsősorban. A rétek, a szántók, a fák az évszakok változásával új és új arcukat mutatják s mint egyik képén, „Törött tükörben” mozaikszerűen szerveződnek képpé a pusztuló, változó paraszti világ emlékei is. Némi nosztalgikus felhang, valami rejtjelmes visszaélés teszi ezeket a tájakat párássá, kódossá. Figurái részint idős, megfáradt, törődött emberek, akik hol szoborként merevülve szemlélik a körülöttük változó, suhanó életet, hol összehúzózt, huncut szemmel sandítanak mai világunkra. Kukucsalkó, bozontos szőke kislány-arc az őszinte rácsodálkozás szép példája, a még csak lehetséges — Villon-arcoké hatalmas karimájú kalapja alá igyekszik lopni a középkor fenséges és ünnepélyes órányát és az eretnek al gyűjtött maglyak vibráló vörösét. Szőke kislány figurája úgy áll ellenfényben, szinte vakító romlatlanságban az iskola, talán az Élet kapujában, mint ahogy klasszikus írónk fogalmazták meg nemegyszer. Témáihoz megtalálta Sthélik az adekvát kifejezési formát és technikát, a Világtalan portréja szinte tapintható, a Fazekas néprajzi hitelességén túl pontosan reális, a Kukucsalkó bájosan kedves líra, az Árhullám grafikusa, a Hóolvasás szinte pop-artos.

Sthélik János még pályája elején álló művész. Egyenletes fejlődésével és tehetséggel szolgálta rá, hogy már nemcsak lehetőség, hanem

SZABÓ ANDRÁS GRAFIKAI a fiatal művészek klubjában látható. Tollrajzok sokaságát állította ki a fiatal alkotó. Telt formájú női aktjai, csavargó figurái lendületes vonalvezetéssel, jó karakter-érzékkel megrajzolt illusztrációk. Gyakran idéz álmokat és emléket, kötődése a szürrealizmussal nyilvánvaló.

ALFÖLDI TÁRLAT. Békéscsabán a Munkácsy Mihály Múzeumban vasárnap megnyílt a XIX. Alföldi Tárlat. A kiállításon Aszalós Endre művészettörténész mondott megnyitó beszédet. Ezt követően kiadták a XIX. Alföldi Tárlat díjait, amelyeken ez évben Gaburek Károly békéscsabai, Csohány Kálmán budapesti, Schéner Mihály budapesti, és Pataki Ferenc szegedi festőművész osztott. A Békés megyei tanács Munkácsy Mihály-érmét Gácsy Mihály budapesti grafikus kapta, a Szakszervezetek Békés megyei Tanácsa díját Kiss György Budapesten alkotó gyulai festőművész és szobrász nyerte el.

A Fészek jubileuma

Tegnap, kedden délután fél 4 órakor tartotta ünnepi közgyűlését a Fészek Művészklub, alapításának 75. évfordulóján. 1901. április 6-án határozták el a klub megalakítását,

A tegnapi ünnepi közgyűlésen a főhatóságok és a művészeti társ szervezetek köszöntötték a jubiláló közgyűlést. **MTU**

Modern városrészben elvizesített utca

A Legfelsőbb Bíróság ítélete szegedi felsővárosi házak építése ügyében — A járási és a megyei bíróság ugyanebben az ügyben magánindítványos pereket tárgyal napjainkban

Szegeden a tarjáni, majd legújabbban a mellette épülő felsővárosi lakónegyed mai legkorszerűbb építési technikákkal készül, betonfalazatra, panelekből rakja a toronydaru az újabb és újabb építőelemeket, gyorsan kész egy ház, s egy lakótömb, sőt egy utca sem várat soká magára. Alig egy éve azt lestük még, hogy mikor kanyarodhatunk be, a Retek utcába. Most autóban, vagy autóbusszal ülve a József Attila sugárút felől a Szilléri felé haladva a jobb oldalban azt nézhetjük, miért is maradt ott a 102. számú felsővárosi épület után két házior, két kis utcácska beékelődve a modern lakóépületek közé. Hasonló szituáció alakult ki a felsővárosi építkezések ügynevezett második ütemében, túl a Csillag téren a Vajda utcában is. Azután a probléma a városképi jellegből váraklan fordulatot vett. Jött a csapadékos időszak, s a Vajda utca egy seregben belvizes területté változott a 2. számú házról a 14/A számú házig.

A lakóház-tulajdonosok most sorra perlik az építőket, az első ítéletet a közel-múlt napokban emelte jogerőre a Szegedi Megyei Bíróság. Kovács József, Vajda u. 10. szám alatti lakosnak 20 ezer 917 forint kártérítést köteles megfizetni a kivitelező DELEP.

Ugyanebben az ügyben in-

dított pert a Szegedi Városi Beruházási Vállalat a megyei bíróságon a Szegedi Tervező Vállalat és a kivitelező DELEP ellen. A Felsőváros második ütemének mélyépítési munkái során jelentős tereprendezésre került sor, melynek eredményeként az építési terület 70—80 centiméteres feltöltést kapott. Így a városrendezési tervek szerint kisajátításra nem került Vajda utcai ingatlanok mélyterületekké váltak a környezethez képest. A feltöltés miatt a megmaradt házak, s kertjeik részben a talajvíz, részben a lefolyó csapadékvíz miatt károsodást szenvedtek. Szakvélemény szerint a feltöltések megváltoztatták a vizek természetes lefolyási lehetőségét, s egyben emelték a talajvíz szintjét is.

A Legfelsőbb Bíróság hozott ítéletet fellebbezés után az 55 ezer forint perértékű kijavítás iránt indított perben. Megállapította, hogy a kárjellegű költségeket a tervező vállalat és a DELEP egyenlő arányban kötelesek viselni. A tervező vállalat ugyan még 1972-ben fellevelte a szanalásra nem kerülő épületek üzemeltetési nehézségeit, a Legfelsőbb Bíróság állásfoglalása szerint azonban ez nem azonos a talajszintkülönbség okozta problémák jelzésével. A bíróság így kötelezte a vállalatot a tervek kijavítására,

kiegészítésére. A perben másodrendű alperes DELEP azzal védekezett, hogy már az organizációs bejárás során kérte a megmaradó létesítmények csapadékvíz-elyeztetésének megtervezését. Ez nem történt meg, így a terveknek megfelelően végezték el a kivitelezést. A Legfelsőbb Bíróság ezzel kapcsolatban rámutat arra, hogy a DELEP-nek meg kellett volna tagadnia a jogszabályba ütköző munka elvégzését, ennek megfelelően kötelezte a bíróság a vállalatot a szükséges javítások elvégzésére.

A több mint 23 millió forint összegű mélyépítési munkákhoz hasonlítva a jelenlegi 55 ezer forintnyi perérték nem nevezhető nagynak. A gondot az így mesterségesen megszülyesztett utca sorsa jelenti. Az ott lakó embereké. S ezt az ítélet nem oldhatta meg.

Zrínyi Péter

Ágynemű — kölcsön

A Patyolat új szolgáltatása

Korábban már tájékoztattuk olvasóinkat a Szegedi Patyolat Vállalat tervbe vett új szolgáltatásáról, az ágyneműkölcsönzésről. Az elképzelések megvalósultak: hétfő óta ugyanis négy kijelölt üzletben már lehet kölcsönkérni ágyneműgarnitúrákat. Egyelőre Tarjánban a 10. számú fiók, a VI-os ütemben épült szolgáltatóház gyorsított szalonja, az odesszai és a Bécsi körút, Petőfi Sándor sugárút sarkán levő 8-as számú üzlet várja azokat, akik ezt a szolgáltatást igénybe akarják venni.

A vállalatnak jelenleg két-ezer színes, poliszter-pamut alapanyagú garnitúrája van, egy-egy csomag lepedőből, tükörös paplanból, nagy és kispárnára való huzatból áll. Ki-ki huszonegy napra bérlelheti az ágyneműt, s ezután újabb, tiszta együttesre cseréli ki a vállalat — mindössze 19 forint ellenében. Ez a szolgáltatás is állami támogatásban részesül. A bérleti díjból 15 forint a mosásért, 4 a karban-

tartásért fizetett összeg. A mosás költségeihez az állam még 22,50-nel járul hozzá, így tudja fedezni a Patyolat a mintegy 40 forint ráfordítási költséget. Nem árt tudni azt sem, hogy ha valaki 21 nap elteltével nem viszi vissza a kölcsönvett ágyneműt, naponta 5 forint késedelmi díjat kell fizetnie. Az is természetes, hogy elvárja a vállalat, ki-ki ügykímélje ezeket a fehérneműket, akár a saját holmijait. Épp ezért érthető, ha a fűlcsennyezett, olaj-, gyümölcsfoltos, kiégett és szakadt darabokat nem veszi vissza és — akár az elvesztett huzatok értékét is — kéri a Patyolat a megrendelőtől.

Az ötödik ötéves terv időszakában — ha a plackutató eredményei is igazolják szükségességét — ötezerre emeli a vállalat a garnitúrák számát. Foglalkoznak azzal a gondolattal is, hogy a választékokat is bővítik, és olcsó pamut-, darázs- vagy frottíranyagból készült törülközőket is kölcsönöznek majd.

Ch. A.

Olvasótábor tanyai iskolásoknak

Az elmúlt évhez hasonlóan a Csongrád megyei tanács vb művelődésügyi osztálya idén is megszervezte a tanyai általános iskolások számára a megyei olvasótábor. A tegnapi megnyitóra 40 ötödik-hatodik osztályos tanuló érkezett a megye tanyai iskoláiból. Sokan olyan iskolákból jöttek, melyeket előreláthatólag a közeljövőben sem közzetartanak, számukra különösen hasznosnak ígérkezik a szegedi táborban töltött négy nap. A változatos programmal megszervezett tábor célja, hogy felkelte az iskolásokban a

kulturált szórakozás, az olvasás, a szabad idő hasznos felhasználása iránti igényt. Tegnap többek között út-törőtalálkozón, filmvetítésen vettek részt a gyerekek, nem maradtak el az irodalmi játékok, a vetélkedők sem. Ma, szerdán a Somogyi-könyvtárat, a Móra Ferenc Múzeumot, a Sportszarnokot tekint meg a táborozók, este ott ülnek a színház nézőterén. Holnap, csütörtökön egybekelnek a gyerekek, és a látogatnak, részt vesznek a Pajtás író-olvasó találkozó-ján. Pénteken a Kincskereső irodalmi délutánja szerepel programjukban.